

KESKI-POHJANMAAN POTENTIAALISTEN TUULIVOIMA-ALUEIDEN MAISEMASELVITYS

Tarjouspyyntö julkaistaan Keski-Pohjanmaan liiton verkkosivujen ilmoitustaululla, ja lähetetään suoraan palvelutarjoajille Afry Finland Oy, FCG Finnish Consulting Group, Proxion, Ramboll Finland Oy, Sitowise Group Oyj ja Sweco Finland Oy.

Keski-Pohjanmaan liitto pyytää tarjoustanne selvityksen laatimisesta koskien maakunnan potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemavaikutuksia. Selvitys toimii keskeisenä taustaineistona Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan laadinnassa.

Tuulivoima-alueet osoittava maakuntakaava on Keski-Pohjanmaalla vahvistunut vuonna 2016. Voimassa olevan maakuntakaavan tuulivoima-alueet ovat tällä hetkellä pitkälti jo rakentuneet tai varattu suunnitteluun.

Keski-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt 6.vaihemaakuntakaavan, Energiamurros ja ympäristövaihemaakuntakaavan laatimisen elokuussa 2022, jonka yksi keskeinen teema on energiantuotanto. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan liitot hakivat ja saivat vuonna 2020 avustusta ympäristöministeriöltä selvitykseen potentiaalisista uusista tuulivoima-alueista. Kolmen maakunnan yhteinen tuulivoimaselvitys valmistui joulukuussa 2021 ja se on luettavissa Keski-Pohjanmaan liiton verkkosivuilla:

https://www.keski-pohjanmaa.fi/dl/1564/6cfa50/Tuulivoimaselvitys_raportti.pdf

Tuulivoimaselvityksen yhtenä kohtana oli vaikutusten arviointi sisältäen maisemavaikutukset. Maisemavaikutuksia tarkasteltiin laatimalla näkyvyysaluemallinnus selvityksessä tunnistetuille potentiaalisille alueille (Keski-Pohjanmaalla 25 aluetta) sekä tunnistamalla potentiaalisten tuulivoima-alueiden ympäristöön sijoittuvat maisemalliset arvokohteet.

Arvokohteet tunnistettiin käytännössä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävistä rakennetun kulttuuriympäristön kohteista. Lisäksi työssä laadittiin yhteisvaikutusten arviointi, joka sisälsi myös maisemavaikutukset.

Tuulivoimaselvityksen valmistuttua tuulivoima-alueiden suunnittelutyö on jatkunut. Prosessin kuluessa vuorovaikutuksen ja tarkempien selvitysten myötä tuulivoima-alueet tarkentuvat. Sidosryhmien kanssa käytyjen keskustelujen aikana tärkeäksi tekijäksi on noussut maisemavaikutusten tarkempi selvittäminen. Keski-Pohjanmaalla maaston pinnanmuotojen takia tuulivoimaloiden maisemavaikutukset ulottuvat laajoille alueille ja maakunnan alueella on muun muassa useita laajoja valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Maisemavaikutukset ovat yksi merkittävimmistä tuulivoimarakentamisen ympäristövaikutuksista Keski-Pohjanmaalla.

Tuulivoimalat ovat erittäin kookkaita, muusta ympäristöstä mittakaavaltaan eroavia rakennelmia, jotka näkyvät laajalle alueelle. Voimaloiden näkyvyyden lisäksi on arvioitava myös maiseman sietokykyä. Maisemavaikutuksia voi pitää merkittävimpänä, mikäli ne kohdistuvat arvokkaaksi ja herkäksi luokiteltuihin maisemakohteisiin, joita ovat ainakin valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, eheät vesistömaisemat sekä eheät, erämaisemat luonnonmaisemat, kuten suojellut laajat avosuot. Maisemavaikutusten laajuus ja merkittävyys

erityisesti suhteessa edellä mainittuihin arvokohteisiin tulee selvittää maakuntakaavoitusta varten tarkemmalla tasolla.

Hankinnan sisältö

Hankkeen tarkoituksena on tuottaa tietoa Keski-Pohjanmaan potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemavaikutuksista maakuntakaavoitusta varten. Hankkeen tavoitteena on laatia selvitys maisemavaikutuksista erityisesti suhteessa maisemallisesti arvokkaiksi luokiteltuihin tai herkiksi todettuihin alueisiin. Selvityksessä pyritään vastaamaan kysymyksiin, miten ja kuinka merkittävästi tuulivoimalat muuttavat alueen luonnetta. Arvioinnissa tulee huomioida alueelle jo rakentuneet tuulivoimaloiden alueet.

Työ sisältää analyysin tuulivoima-alueiden vaikutusalueen maisemallisesti herkimmistä alueista, kuvauksen tuulivoimarakentamisen myötä niihin kohdistuvien maisemavaikutusten laadusta, laajuudesta ja merkittävydestä sekä arvion maisemien sietokyvystä. Arvokohteiden, kuten valtakunnallisten maisema-alueiden, arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota niihin tekijöihin, joiden perusteella alueet on määritelty arvokkaiksi. Työssä hyödynnetään jo tehdyn tuulivoimaselvityksen näkyvyysaluemallinnuksen tuloksia herkimpien kohteiden tunnistamiseen sekä yhteisvaikutusalueiden paikantamiseen. Visuaalista vaikuttavuutta arvioitaessa huomioidaan myös merkittävimmille näkymäalueille sijoittuvat herkäät maankäyttömuodot ja niihin kohdentuvat maisemalliset odotukset esim. asutukseen ja loma-asutukseen, matkailutoimintoihin, vesistöihin, luonnonalueisiin ja virkistysalueisiin liittyen.

Selvityksessä tuotetaan tietoa myös maisemaan kohdistuvien haittavaikutusten mahdollisista ehkäisy- ja lieventämiskeinoista. Hanke sisältää havainnollistusaineiston tuottamista (esim. pallopanoraamakuvat, valokuvasoitteet) valituista kohteista vaikutusten arvioinnin tueksi ja tulosten havainnollistamiseksi. Työn tarkoituksena on tuottaa tietoa, jotta maakuntakaavoituksessa voidaan riittävällä tavalla turvata maisemallisesti herkäät ympäristöt ja arvoalueet sekä ehkäistä niiden vaarantuminen.

Maisemavaikutusten arvioinnissa tulee hyödyntää soveltuvin osin ympäristöministeriön opasta: Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa (Suomen ympäristö 1/2016). Havainnollistamisaineistoa tulee tuottaa vähintään 10 eri pisteestä kuvattuna.

Tarjouksessa tulee esittää työhön sisältyvien kuvasoitteiden lukumäärä.

Kuvaspisteet sovitaan yhdessä tilaajan kanssa työn alkaessa.

Työssä tulee suorittaa myös maisemiin kohdistuvien yhteisvaikutusten arviointi, jossa huomioidaan potentiaalisten uusien alueiden lisäksi jo rakentuneet tuulivoima-alueet. Keski-Pohjanmaan maakunnan ulkopuolella, mutta vaikutusalueella, olevat tuulivoimaloiden alueet tulee myös ottaa huomioon yhteisvaikutusten arvioinnissa. Yhteisvaikutusten arvioinnin loppupäätelmänä tulee olla tieto, millä alueilla maisemaan kohdistuvat yhteisvaikutukset ovat merkittävimpiä ja millaisia vaikutukset ovat.

Tuulivoima-alueiden vaatimat sähkönsiirtoyhteydet aiheuttavat myös maisemavaikutuksia. Selvityksessä pyritään huomioimaan ja tuomaan esiin alueiden maisemallisia reunaehdoja myös sähkönsiirron toteuttamiselle kohdekohtaisesti.

Työn tulee sisältää ainakin seuraavat sisällöt:

- analyysi maisemallisesti herkistä alueista ja herkkyytason määrittämisen periaatteet,

- havainnollistusaineiston laadinta (kuvien lukumäärä eri kuvauspisteistä),
- vaikutusten arviointi tuulivoiman aiheuttamista maisemavaikutusten laadusta, laajuudesta ja merkittävydestä
- arvio maisemien sietokyvystä tuulivoiman sijoittamiseen
- yhteisvaikutusten arviointi

Raportointia, tarvittavaa mahdollista vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa ja ohjausryhmätyöskentelyä tehdään jatkuvasti työn aikana. Tarkastelu tehdään maakuntakaavan yleispiirteinen, strateginen tarkkuustaso huomioiden.

Aineisto ja menetelmät

Selvityksen lähtökohtana hyödynnetään Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen tietoja Keski-Pohjanmaan potentiaalisista tuulivoima-alueista ja niiden maisemavaikutuksista.

Lähtöaineistoa ovat myös tiedot toteutuneista tuulivoima-alueista.

Tilaaja luovuttaa käyttöön tarvittaessa ESRI shapefile/file geodatabase -muodossa seuraavat lähtöaineistot:

- Keski-Pohjanmaan voimassa olevan maakuntakaavan ja vaihemaakuntakaavojen aineistot tarvittavilta osin
- Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen tarvittavat paikkatietoaineistot, mm. näkyvyysaluemallinnukset tulokset, potentiaalisten tuulivoima-alueiden rajat ym.
- Keski-Pohjanmaan toteutuneiden tuulivoima-alueiden rajat paikkatietoaineistona
- Selvitykseen liittyviä muita paikkatietoaineistoja, mm. Keski-Pohjanmaan virkistysalueet, viherrakenteen ydinalueet, hiljaiset alueet, valtakunnalliset ja maakunnalliset maisema-alueet, valtakunnalliset ja maakunnalliset rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteet
- YKR-aineisto tarvittavilta osin (erillinen sopimus)

Tarjoaja hankkii kaiken muun tämän tarjouspyynnön kohteena olevaan työsuoritukseen tarvittavan aineiston, materiaalin ja tiedon, ja vastaa niihin liittyvistä kustannuksista. Tarjouksessa on eriteltävä, mitä aineistoja selvityksessä tullaan vähintään käyttämään ja sisältyykö työhön maastokäyntejä. Kaikkien kustannusten tulee sisältyä tarjoukseen.

Tarjouksessa tulee esittää selvityksessä käytettävä/käytettävät menetelmät huomioiden, että ne soveltuvat maakuntakaavatasoiseen tarkasteluun ja että niiden avulla voidaan laadukkaasti tuottaa selvityksessä vaadittu sisältö. Selvityksessä on tuotava esiin aineistoon ja menetelmään liittyvät epävarmuudet.

Sidosryhmätyöskentely

Työhön tulee sisältyä loppuseminaari, jossa selvityksen tuloksia esitellään sidosryhmien edustajille. Loppuseminaari järjestetään etäyhteyksin.

Tilajalle toimitettava materiaali

Selvityksestä laaditaan raportti, joka toimitetaan tilaajalle sekä pdf- että muokattavassa muodossa. Mahdolliset taulukot ja kaaviot toimitetaan erillisinä Excel-tiedostoina. Selvitykseen liittyvät kuvat ja kartat toimitetaan png-kuvina ja paikkatietoaineistot ESRI Shapefile (vektoriaineistot) tai GeoTIFF (rasteriaineistot) -tiedostoina EUREF-FIN-koordinaatistossa.

Raportti ja muu tietomateriaali tulee toimittaa tilaajalle rajoittamattomin käyttöoikeuksin sähköisessä ja muokattavassa muodossa. Raportin tulee sisältää selkeä yhteenveto selvityksen tuloksista sekä merkittävimmät taulukot ja kaaviot.

Keski-Pohjanmaan liitto varaa oikeuden kommentoida raporttiluonnosta ennen lopullisen version toimittamista tilaajalle.

Julkaistavien lopputuotteiden tulee täyttää saavutettavuusdirektiivin mukaiset laatuvaatimukset.

Selvitystyön toteuttaminen

Aikataulu ja laskutus

Toimeksiantosopimus pyritään tekemään marraskuun 2023 ja helmikuun 2024 välisenä aikana.

Laskutus jaetaan seuraaviin eriin:

20 % sopimuksen allekirjoituksen jälkeen, 50 % ennen työn puoliväliä ja loput 30 %, kun tilaaja on vastaanottanut ja hyväksynyt työn.

Työn ohjaus ja valvonta

Työn etenemisen seuranta varten perustetaan ohjausryhmä, joka kokoontuu vähintään kolme (3) kertaa projektin aikana. Ohjausryhmän kokoukset järjestetään etäkokouksina. Lisäksi tilaajan ja konsultin kesken järjestetään etäyhteyksillä työkokouksia työn etenemisen mukaan tarvittaessa.

Konsultin tehtävänä on ohjausryhmän kokouksissa:

- raportoida työn etenemisestä ja tuloksista
- toimia kokouksen sihteerinä
- esittää ohjausryhmän kannanottoa vaativat asiat
- esitellä selvityksen loppuraportin luonnosversio ja lopullinen versio

Alihankinnat

Tarjoajalla on oikeus käyttää alihankkijoita, joiden toiminnasta tarjoaja vastaa kuin omastaan. Tarjoaja laskuttaa alihankkijoidensa aiheuttamat kulut kuten omansa. Alihankkijoista edellytetään tarjoukseen liitettäväksi samat tiedot kuin tarjoajalta.

Tarjouksessa esitettävät asiat

1. Työohjelma (enintään 10 sivua)

1.1. Työn toteutussuunnitelma

1.2. Kokonaistuntimäärä ja tuntimäärä eriteltyinä eri työkokonaisuuksien mukaan

1.3. Kuvaus vuorovaikutuksesta

1.4. Aikataulu sekä esitys ohjausryhmän kokousajankohdista

1.5. Esitys selvityksen lopputuloksena syntyvän raportin rakenteesta ja muodostetuista paikkatietoaineistoista

2. Selvitys työorganisaatiosta

2.1. Tehtävään nimetty vastuuhenkilö (laaduntarkastaja) ja vastuuhenkilön varahenkilö, CV-tiedot ja arvioitu työtuntimäärä työkokonaisuuksien mukaan

2.2. Muut työhön osallistuvat henkilöt (myös alihankkijat), heidän tehtävänsä, CV-tiedot ja työtuntimäärä työkokonaisuuksien mukaan

2.3. Kuvaus riskienhallinnasta ja laadunvarmistuksesta

3. Referenssit (enintään 5 kpl, korkeintaan 5 vuotta vanhoja) vastaavista tehtävistä, joista ilmoitettava:

3.1. Kuvaus referenssikohteista ja vastaavuus tarjouspyyntöön

3.2. Referenssikohteen yhdyshenkilöt yhteystietoineen

3.3. Tarjouksessa nimettyjen vastuu- ja muiden henkilöiden tehtävät ilmoitetuissa referenssikohteissa

4. Hinta (alv 0 %) eriteltyinä:

4.1. Kokonaishinta

4.2. Tehtävään nimettyjen henkilöiden tuntiveloitushinnat

4.3. Matka-, majoitus-, aineisto-, kokous- ym. kustannukset eriteltyinä

4.4. Mahdollisten lisätöiden kustannukset (€/h)

5. Hankintamenettely

Kokonaishintaan tulee sisältyä kaikki työn suorittamisesta aiheutuvat kulut, myös matka-, päiväraha- ym. kulut.

Kyseessä on kansallisen kynnyсарvon (60 000 euroa) alittava hankinta. Hankinnassa käytetään suunnattua hankintamenettelyä.

Hankintamenettelyssä noudatamme hankintalakia ja konsulttitoiminnan yleisiä sopimusehtoja (KSE 2013) soveltuvin osin.

- Tarjouksen tulee olla tarjouspyynnön mukainen.
- Tilaaja ei ole velvollinen hyväksymään mitään tarjousta.
- Osatarjousta ei hyväksytä. Tilaaja varaa itselleen oikeuden poistaa työohjelmasta osasuoritukset, jotka eivät välittömästi liity varsinaiseen tehtävään.
- Tilaaja pidättää oikeuden olla hyväksymättä tarjousta tai hyväksyä tarjouksesta vain osan ja neuvotella hinnasta.

Tilaaja pidättää oikeuden neuvottelumenettelyyn. Neuvottelu voi koskea tehtävämääritystä, toteutusta ja sen laajuutta sekä muutoksista aiheutuvia hinnanmuutoksia. Neuvottelu ei koske hinnanmuutoksia, joiden perusteina eivät ole tässä tarjouspyynnössä esitetyt perustiedot.

Tarjouksen antaja sitoutuu erillisestä pyynnöstä toimittamaan taloudellisen tai teknisen suorituskyvyn arvioinnin edellyttämät, tarjouksen pyytäjän tarpeellisiksi katsomat lisäselvitykset.

6. Kelpoisuuden tarkistaminen / Tarjoajaa koskevat vaatimukset

Tarjouksen on täytettävä kaikki tekniset vaatimukset ja annettuja toimitus-, laskutus- ja maksuehtoja on noudatettava. Tarjoajalla tulee olla riittävät taloudelliset, tekniset ja ammatilliset edellytykset toimeksiannon suorittamiseen.

Tarjoajan on pyynnöstä esitettävä tilaajalle kaupparekisteriote, veroviranomaisen todistus maksetuista veroista sekä työeläkekassan/eläkevakuutusyhtiön todistus maksetuista sosiaaliturvamaksuista ja eläkemaksuista.

7. Tarjousten arviointi- ja valintaperusteet

Tarjouksista valitaan kokonaistaloudellisesti parhaaksi arvioitu tarjous edellyttäen, että tarjous täyttää tarjouspyynnössä asetetut sisältövaatimukset ja tarjoajaa koskevat pakolliset vaatimukset.

Kokonaistaloudellisuutta arvioitaessa tarjoukset pisteytetään (max. 100 p.) ja

arvioinnissa painotetaan valintakriteerejä seuraavasti:

kokonaishinta, max 50 p.

työohjelma, max. 30 p.

työorganisaatio, max. 10 p.

referenssit, max. 10 p.

8. Tarjouksen jättäminen

Tarjouksen laatimiskieli on suomi.

Tarjouksesta tulee käydä ilmi tarjoajan nimi ja yhteystiedot, Y-tunnus, toimipaikan osoitetiedot sekä tiedot tarjouksen vastuu- tai yhteyshenkilöstä.

Tarjoajalla tulee olla taloudelliset, tekniset ja toiminnalliset edellytykset palvelun tuottamiseen sekä pyydetyn palvelun harjoittamiseen oikeuttava lupa.

Tarjouksen voimassaoloaika on kaksi (2) kuukautta tarjouksen viimeisestä jättöpäivästä lukien.

Tarjoukset on lähetettävä sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@keski-pohjanmaa.fi viimeistään 30.10.2023 klo 15.00. Sähköpostin aihekenttään otsikoksi tunnus "Keski-Pohjanmaan potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemaselvitys". Myöhästyneet tarjoukset hylätään.

Sähköpostin lähetyksessä on huomioitava seuraavat asiat:

- Sähköpostin maksimikoko liitteineen on 10 Mt
- Liitetiedostot pyydetään toimittamaan ensisijaisesti pdf-tiedostoina
- Tarjoaja vastaa siitä, että tarjous saapuu perille ajoissa
- Sähköpostitse lähetettäessä tarjous liitteineen katsotaan olevan perillä silloin, kun tarjouksen sisältävä viesti/viestit ja niiden liitteet ovat käytettävissä ja luettavassa muodossa Keski-Pohjanmaan liiton kirjaamon sähköpostissa. Jos tarjous lähetetään usealla viestillä, on huomioitava, että tarjous katsotaan ajoissa saapuneeksi vasta, kun kaikki tarjouksen osia sisältävät viestit ovat perillä yllä mainittuun määräaikaan mennessä
- Keski-Pohjanmaan liiton kirjaamo kuittaa tarjoajalle sähköpostilla saapuneet tarjoukset. Epäselvissä tapauksissa tarjoajan on pystyttävä esittämään saamansa vastaanottokuittaus

Mikäli saaduista tarjouksista yksikään ei vastaa tarjouspyyntöä tilaajan edellyttämällä tavalla taikka olosuhteet tarjouskilpailun aikana muuttuvat sellaisiksi, ettei tilaaja voi hyödyntää tarjouskilpailun tuloksia, tilaaja voi keskeyttää hankintamenettelyn osittain tai kokonaan.

Tarjouksen tekemisestä ei makseta tarjoajille korvausta. Tarjousasiakirjat ovat saatavissa suomen kielellä. Tarjoajan halutessa tarjousasiakirjat muulla kielellä, käännättäminen ja siitä aiheutuvat kustannukset ovat tarjoajan itsensä maksettava.

Tarjousasiakirjoja ei palauteta.

Tarjouspyyntöön liittyvät kysymykset tulee lähettää viimeistään 23.10.2023

klo 15.00 osoitteella kirjaamo@keski-pohjanmaa.fi.

Hankintaa koskevien asiakirjojen julkisuuden osalta noudatetaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999). Tarjousasiakirjat ovat päätöksenteon jälkeen julkisia. Mikäli tarjoaja tarjouksessaan pyytää, että osa tarjouksesta on liikesalaisuuden luonteisena salassa pidettävä, voidaan tarjousasiakirjat tältä osin päättää salassa pidettäväksi päätöksen tekemisen jälkeen. Salassa pidettävät asiakirjat tulee merkitä selkeästi merkinnällä "liikesalaisuus" varustettuina.

Tilaaaja harkitsee tapauskohtaisesti, ovatko liikesalaisuuksiksi esitetyt asiat lain mukaan salassa pidettäviä. Kokonaishinta ei ole liikesalaisuus.

Jättämällä tarjouksen tarjoaja hyväksyy tarjouspyynnössä olevat ehdot. Jos tarjous ei täytä tarjouspyynnön ehtoja se hylätään.

9. Hankintapäätös ja hankintasopimus

Sopimuksessa noudatetaan Konsulttitoiminnan yleisiä sopimusehtoja KSE 2013. Tilaaaja lähettää hankintapäätöksen kaikille tarjouksen jättäneille ilmoituksena tarjouskilpailun tuloksesta. Hankintapäätös sisältää tiedot tarjosten arvioinnista, päätöksen perustelut ja hakemusosoituksen muutoksenhakua varten.

Tilaaajan tekemä hankintapäätös ei merkitse vielä sopimussuhteen syntymistä. Tarjouskilpailun ratkaisemisen jälkeen Keski-Pohjanmaan liiton ja toimittajan välille tehdään hankintasopimus seuraavassa pätevyysjärjestyksessä:

1. laadittava sopimus
2. tarjouspyyntö
3. konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot KSE 2013
4. tarjous

Tilaaajan ja tarjoajan välille syntyy sopimus vasta kun kaikki osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen. Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Tilaaajaosapuolena on Keski-Pohjanmaan liitto ja hankinnasta päättää Keski-Pohjanmaan maakuntajohtaja.

Sopimusta ei voi siirtää kolmannelle osapuolelle ilman tilaaajan hyväksyntää. Jättämällä tarjouksen tarjoaja hyväksyy tässä tarjouspyynnössä ilmoitetut ehdot. Tilaaajalla on oikeus irtisanoa tilaaajan ja työn toteuttajan välinen hankintasopimus, mikäli työ ei etene sovitun mukaisesti.

Keski-Pohjanmaan liitto

Jyrki Kaiponen
maakuntajohtaja

Anssi Lahnalampi
hallintojohtaja